

Профспілки здійснюють громадський контроль за виплатою заробітної плати, створенням безпечних умов праці, санітарно-епідеміологічних умов.

Профспілки мають права на проведення незалежної експертизи умов праці, а також об'єктов виробничого призначення. Для цього законом передбачено можливість створення служби правової допомоги та відповідних інстанцій, комісій.

Профспілки також беруть участь у розробленні державної політики зайнятості населення, проводять спеціальні консультації з цих проблем з роботодавцями та іншими суб'єктами трудових відносин.

Крім того, профспілковим органам надано право вимагати розірвання трудового договору з керівником підприємства, якщо він порушує законодавство про працю, колективні договори та угоди.

## **СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО – ОДИН З ГОЛОВНИХ ПРИНЦИПІВ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Доп. - Вакуленко О., студ. гр.. Ю – 33.  
Наук. кер. - ст. викл. Чередниченко Н. В.

Принципами трудового права України як системи норм є такі засади, які визначають сферу його дії, порядок встановлення прав та обов'язків суб'єктів, гарантії захисту їх прав та законних інтересів.

Соціальне партнерство як принцип трудового права виявляється в тому, що до сфери правового регулювання трудових відносин широко залучають недержавні структури (об'єднання роботодавців, об'єднання трудящих), які разом з органами виконавчої влади (або і без їхньої участі), на підставі укладення колективних договорів та угод, шляхом співробітництва, пошуку компромісів і прийняття узгоджених рішень встановлюють обов'язкові для учасників трудових правовідносин правила регулювання праці.

Соціальне партнерство як явище і як принцип трудового права є новим для вітчизняної правової системи на відміну від правових систем у країнах з розвиненою ринковою економікою. Світовий досвід показує, що одним з найефективніших чинників урегулювання соціальних протиріч є інститут соціального партнерства, основною метою якого передбачається врегулювання і вирішення конфліктів, збалансування соціально-економічних інтересів працівників і підприємців. У суспільних відносинах, що виникають у сфері застосування найманої праці, формуються різноманітні інтереси, які за своїм змістом можуть не співпадати.

Історично організаціями, що створюються з метою захисту інтересів найманої праці, є професійні спілки (ст. 36 Конституції України). Проте інтереси працівників можуть представляти й інші органи чи організації, які будуть ними на те уповноважені. У колективно-договірному регулюванні профспілки чи інші уповноважені на представництво органи можуть ефективніше здійснювати захист своїх інтересів, ніж це робитиме той чи інший працівник.

Інтереси капіталу направлені на максимальне використання кадрового потенціалу підприємства, збільшення прибутків, що може досягатися також за рахунок масових звільнень працівників. Тобто у своїй основі інтереси найманих працівників і капіталу є об'єктивно протилежними та внутрішньо суперечливими, тому їх поєднання нерідко веде до конфліктів, що можуть негативно впливати на розвиток усього суспільства.

Важливо, щоб локальна норма не погіршувала умови праці, порівняно з тими, що гарантуються державою. В цьому принцип соціального партнерства тісно пов'язаний із тим, що правовий стан працівника не може бути погіршений, стосовно визначено законодавством рівня. Держава як єдиний представник і виразник суспільних інтересів зобов'язана представляти їх у колективно-договірному регулюванні з метою збереження миру, створення соціального середовища терпимості та взаєморозуміння.

Сторони соціального партнерства покликані не лише вирішувати конфліктні ситуації, пов'язані з виробничими, соціально-економічними та трудовими відносинами, а й попереджувати виникнення випадків, коли може бути застосована сила як з боку працівників, так і підприємців. З цією метою практично в усіх державах з розвиненими ринковими відносинами на рівні держави або безпосередньо підприємств, установ, організацій опрацьовуються профілактичні заходи впливу та попередження негативних наслідків конфліктів найманої праці та капіталу.

В Україні соціальне партнерство здійснюється на національному, галузевому, регіональному та локальному рівнях. На перших трьох з них практикуються тристоронні відносини (між об'єднаннями роботодавців, об'єднаннями трудящих, органами виконавчої влади), а на локальному рівні колективний договір укладається між роботодавцем і органом, який представляє найманих працівників.

Інститутами соціального партнерства є проведення його сторонами консультацій і переговорів, спрямованих на запобігання і розв'язання колективних трудових спорів, розгляд і вирішення претензій та розбіжностей, що можуть виникати між сторонами, взаємо надання необхідної інформації.

Отже, принцип соціального партнерства є однією із засад ефективного розвитку суспільства в контексті трудового права України.

## КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

### FORESTS AND CONFLICT

I. Andrusenko, E-03.

Covering 36 million km<sup>2</sup> or about 30 percent of the globe, the world's forests are among its most important natural resources.